

was opmerkelijk laag, hieraan wordt de mindere gewichtstoename toe geschreven.

Op grond van een stikstofbepaling werd gevonden, dat 63 pCt. van de totale stikstof in den vorm van werkelijk eiwit voorkomt. Berekend is, dat verse paddenstoelen (*Agaricus campestris*) ongeveer 2.67 pCt. werkelijk eiwit bevatten, hetgeen gunstig is in vergelijking met vele verse groenten (ref. uit *Voeding*, 15 November 1946).

E. SLUITER

INGEZONDEN

De redactie behoudt zich voor, ter bevordering van spoedige plaatsing der stukken, zoo noodig eenige bekorting aan te brengen

HERSENTETANUS NA KAUWEN VAN ZELF GEKWEEKTE TABAKSBLADEREN

Onder bovenstaanden titel werd in het *N. T. v. G.* (1947, blz. 20) door collega WAGENAAR een patiënt beschreven, dien hij als huisarts van 3—6 September behandelde en vervolgens (tijdens mijn vacantie) op de afdeling voor Besmettelijke ziekten in het Wilhelmina Gasthuis liet openen.

Bij den zieke ontwikkelde zich een gegeneraliseerde tetanus, waaraan hij op 9 September overleed.

De patholoog-anatoom (Laboratorium van prof. DEELMAN) meldde ons:

„Emphysema bullosum, bronchitis purulenta, bronchopneumonie, pleuritis fibrosa adhaesiva duplex, pleuritis fibrinosa exsudativa dextra; ontsteking rechter hand, sublinguaal haematoom”.

Het gelukte niet in de huid van de hand en in het sublinguale haematoom tetanus bacillen aan te toonen.

Daar de publicatie zonder overleg met een der aan onze afdeling verbonden artsen geschiedde, was het mij helaas niet mogelijk tevoren met collega WAGENAAR over de aetiologische mogelijkheden van gedachten te wisselen.

Of het kauwen van tabaksbladeren voor het ontstaan van tetanus verantwoordelijk kan worden gesteld, lijkt mij onzeker. Behalve deze mogelijkheid zou ik ook willen overwegen, of er geen verband moet worden gelegd tusschen de diathermische behandeling der wratten op 19 Augustus en het uitbreken der ziekte 15 dagen later (in welk geval de locale tetanus dus ontbrak).

Tweemaal zag ik een patiënt, bij wien zich in aansluiting aan een dergelijke bewerking tetanus ontwikkelde, die den dood tengevolge had.

Het schijnt mogelijk te zijn, dat in uitzonderingsgevallen door het wegbranden van wratten misschien kleine, met tetanussporen beladen, weefselstukjes van de wrat worden „ingesloten”. Op deze wijze kunnen wellicht omstandigheden worden geschapen, waardoor de tetanussporen tot ontwikkeling komen, toxineproductie mogelijk wordt, en na een kortere of langere incubatieperiode tetanus kan ontstaan. Tenslotte is het nog zeer goed denkbaar, dat de patiënt, die na de diathermiebehandeling zonder verband om de hand in zijn tuin doorwerkte, zich daarna secundair besmette.

Naar het mij voorkwam mochten bovenstaande aanvullingen bij het artikel van collega WAGENAAR niet ontbreken.

Amsterdam, 8 Januari 1947

J. E. MINKENHOF

BERICHTEN

BINNENLAND

JUBILEUM VAN HET DIERGENEESKUNDIG ONDERWIJS IN NEDERLAND. — No. 23 en 24 van het *Tijdschrift voor Diergeneeskunde* is een herdenkingsnummer van het 125-jarig bestaan van het onderwijs in dezen tak der wetenschap. Het nummer bevat overzichten der laatste 25-jarige periode van den Veeartsenijkundigen